Муркаш район хаҫачӗ

Ҫӗнтерӳ ялавӗ

1944 ҫулхи майӑн 5-мӗшӗнчепе тухать

31 (7563) № * Юн кун, 2008 ҫулхи апрелӗн (ака) 23-мӗшӗ * Хакӗ ирӗклӗ

Республикӑра

Культура министрӗ – Р.М. Лизакова

ЧР Президенчӗ Н.В. Федоров апрелӗн 21-мӗшӗнчи Указпа Роза Михайловна Лизакована ЧР культура, национальноҫсен ӗҫӗсен, информаци политикин тата архив ӗҫӗн министрне лартнӑ.

Р.М.Лизакова 1966 ҫулта Ҫӗмӗрле районӗнчи Ҫеремлӗх ялӗнче ҫуралнӑ. Хусан патшалӑх культура институтӗнче вӗреннӗ. Культура министрӗн ҫумӗ пулнӑ.

Ял ҫыннине – пластик карточка

Тунти кун правительство ларӑвӗнче пирӗн республика тепӗр ҫӗнӗлӗхе вӑя кӗртессипе пилотлӑ регион пулса тӑнине палӑртнӑ. Сӑмах «Россельхозбанк» туса хатӗрленӗ «ял ҫыннин пластик карточки» пирки пырать. Унпа усӑ курса ял ҫыннисем коммуналлӑ тӳлевсем хывма, субсидисем илме пултарӗҫ.

Тасалӑхшӑн кашни явапллӑ

Тунти кунхи ларура Н.В. Федоров организацисен, предприятисен тата учреждениисен хӑйсен территорийӗсенче тата ҫывӑхри вырӑнта тасалӑхпа тирпейлӗхшӗн пӗрмаях тӑрӑшмаллине уйрӑммӑн палӑртнӑ.

«Ку вӑл кашниншӗн культура нормӗ, унӑн професси ӗҫ-хӗлне хакламалли критери пулма тивӗҫлӗ. Ҫавӑнпа та экологи субботникӗсене пӗрмаях, ҫулталӑк тӑршшӗпех ирттермелле», - тенӗ президент.

Апрелӗн 25-мӗшӗнче – Чӑваш чӗлхин кунӗ

Чӗлхе пулсан халӑх пулать

ХАКЛӐ ЕНТЕШӖМӖРСЕМ!

Сире Чӑваш чӗлхин кунӗ ячӗпе саламлатӑп! Тӑван чӗлхе тавралӑх илемлӗхне, кашни халӑхӑн культура тӗлӗшӗнчи хӑйне евӗрлӗхне кӑтартать, ытти чӗлхесене алла илессипе пысӑк пӗлтерӗшлӗ пулса тӑрать, нацин ӑс-хакӑлпа нравственноҫть сывлӑхне сыхлама пулӑшать.

Кӑҫал чӑваш халӑхне ҫутта кӑларакан Иван Яковлевич Яковлев ҫуралнӑранпа 160 ҫул ҫитет. Ӑслӑ наставник тата учитель чӑвашсен пӗрремӗш шкулне йӗркеленӗ, хальхи вӑхӑтра тӑван чӗлхе вӗрентӳ класӗсенче, аслӑ вӗренӳ заведенийӗсен аудиторийӗсенче, кӗнекесемпе хаҫатсен страницисенче, театрсенче тата теле-, радиоэфирта янӑратӑр тесе сахал мар тунӑ. Вӑл туса хатӗрленӗ тата пичетлесе кӑларнӑ кӗнекесем ҫынсен хут пӗлесслӗхне, культура шайне, наци ӑнланулӑхне аталантарма май панӑ.

Хальхи вӑхӑтра Патриарх шухӑшӗсем нихҫанхинчен те ытларах вӑхӑтлӑ тата кирлӗ. «Халӑх чӗлхипе ютлашмастӑр пулсан кӑна эсир халӑх чӗрине тивӗҫ пулайӑратӑр»,– ҫырнӑ Иван Яковлев хӑйӗн ӑс-хакӑл халалӗнче. Паян Чӑваш чӗлхин кунне чӑвашсен авалхи традицийӗсемпе культура хаклӑхӗсене ӑруран ӑрӑва парса пыракан Раҫҫей Федерацийӗн нумай регионӗсемпе ытти ҫӗршывсенче паллӑ тӑваҫҫӗ. Пирӗн задача вара – тӑван чӗлхен пуянлӑхне типтерлӗ упраси тата ӑна хушса пыраси.

Сире пурне те ҫирӗп сывлӑх, пархатарлӑ ӗҫре ӑнӑҫу-сем, телей тата юрату сунатӑп!

Чӑваш Республикин Президенчӗ
Н.В. ФЕДОРОВ.

Кӑнна Кушкинче патриарха асӑнса кӑҫал палӑк-бюст уҫнӑ.

ХИСЕПЛӖ МУРКАШ РАЙОН ҪЫННИСЕМ!

Сире Чӑваш чӗлхин кунӗ ячӗпе чун-чӗререн саламлатӑп. Ҫак куна эпир чӑвашсене ҫутта кӑларакане И.Я.Яковлев ҫуралнӑ кун паллӑ тӑватпӑр. Вӑл пирӗн ентешӗмӗрӗн чӑвашсен пӗрремӗш писателӗсенчен пӗри, ҫавӑн пекех историкӗ, этнографӗ, фольклорисчӗ С.М. Михайлов-Янтуш пуҫланӑ ӗҫе вӗҫне ҫитерет. Спиридон Михайловичӑн ӗҫӗсем чӑваш художество литературин никӗсӗ пулнӑ пулсан, Иван Яковлевич чӑваш ҫырулӑхне йӗркелет, чӑваш чӗлхи ытти чӗлхесемпе тан пултӑр тесе чунне парса ӗҫлет. Тепӗр паллӑ ентешӗмӗр чӑвашсен пӗрремӗш историкӗсенчен, этнографӗсенчен, чӗлхеҫисенчен пӗри Н.В. Никольский вара И.Я. Яковлевӑн ӗмӗтне пурнӑҫа кӗртет: чӑвашсен пӗрремӗш «Хыпар» хаҫатне йӗркелет. Ҫак маттур чӑваш ывӑлӗсем тӑрӑшни ахаль пулмарӗ. Паян тӑван чӗлхемӗр ҫепӗҫӗн, ирӗклӗн янӑрать. Вӑл ҫӗршывӑмӑрта вырӑс чӗлхипе пӗрле патшалӑх чӗлхи пулса тӑчӗ.

Иван Яковлевичӑн халалӗсем пире пурӑнма вӗрентеҫҫӗ, вӗсем паян та пысӑк пӗлтерӗшлӗ. Вӑл халалланӑ пек пирӗн пӗр-пӗрне пулӑшмалла, пӗрин хыҫҫӑн теприн малалла туртӑнмалла. Ытларах ырӑ ӗҫсем тума тӑрӑшмалла. Вара умри тӗллевсем те пурнӑҫланӗҫ, Республика кунне те чыслӑ ирттерӗпӗр, районӑмӑр та аталану ҫулӗпе ҫирӗппӗн малаллах кайӗ.

Сире малашне те ытарайми ҫепӗҫ, янӑравлӑ тӑван чӗлхемӗре, хамӑр халӑхӑмӑрӑн ӗмӗртен пыракан историне, культурине, йӑли-йӗркине сыхлаҫ хӑварас, аталантарас ӗҫре ҫитӗнӳсем туma ырлӑх-сывлӑх, телей сунатӑп.

Район пуҫлӑхӗ Ю.А. ИВАНОВ.

Ҫулсеренех апрель уйӑхӗнче Чӑваш чӗлхин кунне паллӑ тӑватпӑр. Ҫак уява чӑваш халӑхне ҫутта кӑларакан И.Я. Яковлевӑн ҫуралнӑ кунне халаллатпӑр. Кӑҫал Чӑваш чӗлхин кунӗ Иван Яковлевич ҫуралнӑранпа 160 ҫул ҫитнипе пӗр килет. Уяв пуҫтарӑхӗсемпе ӗҫлекен Муркашри Культура ҫуртӗнче ҫитес эрне кун апрелӗн 25-мӗшӗнче 11 сехетре пуҫланать. Унта районти библиотекарьсем, чӑваш чӗлхипе литературине, тӑван ен культурине вӗрентекенсем, шкул ачисем пуҫтарӑнаҫҫӗ.

Уява хатӗрленсе районти шкулсемпе культура учрежденийӗсенче тем тӗрлӗ мероприятисем те иртрӗҫ. Районти шкулсенче Иван Яковлевичӑн пурнӑҫӗпе тата ӗҫӗ-хӗлӗпе ачасем сочиненисем ҫырчӗҫ, чӑваш чӗлхипе литератури пӳлӗмӗсен конкурсне йӗркелерӗҫ. Ачасем чӑваш чӗлхипе тата литературипе ирттерне республикӑри олимпиадӑна, «Чӗвӗлти чӗкеҫ», «Букварьтен пуҫласа илемлӗ литература таран» конкурссене хаваспах хутшӑнчӗҫ. Чӑвашсене ҫутта кӑларакан музейӗнче, театрсенче И.Я. Яковлев ҫинчен калакан спектакльсемпе операсене пӑхрӗҫ.

Районти библиотекӑсенче те ҫулталӑк пуҫламӑшӗнчех ҫак куна хатӗрленчӗҫ. Чӑваш чӗлхи кунне халалланӑ кӗнекесен куравне, ҫак уява ирттермелли сценарисен, Иван Яковлевичӑн пурнӑҫӗпе, пултарулӑхӗпе электронлӑ майпа паллаштаракан материалсен конкурсӗсене йӗркелерӗҫ тата ытти те. Муркашри Культура ҫуртӗнче иртекен Чӑваш чӗлхин кунӗнче шӑпах ҫак тата ытти конкурссен ҫӗнтерӳҫисене чысласҫӗ. Уяв вара шкул ачисем, вӗрентекенсемпе библиотекарьсем хатӗрленӗ пултарулӑх ӗҫӗсемпе, «Тӑван чӗлхем – таса чӗлхем» кӗнеке куравӗпе паллашнипе пуҫланать. Ун хыҫҫӑн «Литературӑллӑ Чӑваш Ен» тата «И.Я. Яковлев» мультимеди презентацийӗ иртет. И.Я. Яковлевӑн пурнӑҫӗпе паллаштаракан музыкӑпа литература композицийӗ те интереслӗ пулӗ.

Уява хутшӑнакансене район пуҫлӑхӗ Ю.А. Иванов саламлать, ҫӳлерех асӑннӑ конкурссен ҫӗнтерӳҫисене чыслать. Уявра конкурс ҫӗнтерӳҫисен шухӑшӗсемпе тата вӗсен ӗҫӗсемпе тӗплӗнрех паллашма та пулать.

Мӗнле уяв тата юрӑ-ташӑсӑр? Чӑваш чӗлхин уявӗнче Чӑваш Республикин культурин тава тивӗҫлӗ ӗҫченӗ, Чӑваш Республикинчи профессиллӗ писательсен союзӗн членӗ А.В. Любимова (Юрату) хӑйӗн пултарулӑхӗпе савӑнтарӗ. Муркаш лицейӗн ачисем «Вӗҫкӗн Ваҫҫа» инсценировка парнелӗҫ. Йӳҫкассинчи вӗрентекенсен коллективӗн концерчӗ чуна усӗ.

Л. ПАВЛОВА.

Республика кунне хатӗрленсе

Тавралӑх илемлӗрех пултӑр

Паллӑ ӗнтӗ, Республика кунне хатӗрленнӗ май тавралӑха тирпей-илем кӗртессипе туса ирттермелли ӗҫсем сахал мар. Кунпа пӗрлех апрелӗн 4-мӗшӗнче район администрацийӗн пуҫлӑхӗ ялсене тирпей-илем кӗртессипе тата йывӑҫсем лартассипе 227 № йышӑну кӑларчӗ. Ӑна пурнӑҫласа районта туса ирттерекен ӗҫсем пирки районти ҫут ҫанталӑка хӳтӗлекен комитет председательне Георгий Георгиевич СИМАКОВА каласа пама ыйтрӑмӑр.

– Паллӑ ӗнтӗ, хамӑр тавралӑх илемӗшӗн хамӑрӑнах тӑрӑшмалла. Район администрацийӗн пуҫлӑхӗн асӑннӑ йышӑнӑвне пурнӑҫа кӗртсе пырса районта сахал мар ӗҫсем туса ирттеретпӗр. Акӑ апрелӗн 21-мӗшӗ тӗлне районӗпе пӗтӗмпе 9 пин йывӑҫ лартса хӑварнӑ. Уйрӑмах Оринин ял тӑрӑхӗнче тӑрӑшулӑх кӑтартрӗҫ. Кунта 4 пин тӗп чӑрӑшпа хурӑн лартса хӑварнӑ. Йӳҫкасси ял тӑрӑхӗнче 1 пин тӗп йывӑҫ лартнӑ. Юнкӑ ял тӑрӑхӗн территорийӗнче З.Е. Ягунова пенсионерка шкул ачисемпе пӗрле 2,5 пин чӑрӑш лартнӑ.

Йывӑҫсем лартса хӑварса тавралӑх илемӗшӗн тӑрӑшакан пуҫарулӑ ӗҫченсем татах ҫук мар-ха. Кунта Хунтӑкасси ялӗнчи П.И. Андреева, Нискассинчи К.Н. Водянова тата ыттисене асӑнмалла.

Йывӑҫсем лартнипе пӗрлех тавралӑха тирпейилем кӗртесси пирки те манмалла мар. Пур ҫӗрте те урамсене, ялсене, хамӑр таврашри вырӑна тӗрлӗ тасамарлӑхран тасатассине йӗркелемелле. Ку енӗпе вара район администрацийӗн ӗҫченӗсене ырӑ енчен палӑртнӑ пулӑттӑм. Муркаш ял тӑрӑхӗн пуҫлӑхӗ Н.И. Никитин та ку ыйту ҫине пысӑк тимлӑх уйӑрать. Ытти ҫӗрте те ҫак ӗҫсене тивӗҫлипе йӗркелес пулать.

Манма кирлӗ мар, кӑҫал Республика кунне пирӗн районта ирттерме палӑртнӑ. Ку вара кашнин ответлӑхне татах ӳстерме тивӗҫ. Апла пулсан пирӗн тавралӑх илемлӗрех те хитререх, илӗртӳллӗрех пултӑр тесе хамӑртан мӗн килнине пӗтӗмпех тӑвар.

Сӑн ӳкерчӗкре: Юнкӑ шкулӗнче вӗренекенсем йывӑҫсем лартаҫҫӗ.

Ӗҫ ҫи – 2008

Район уй-хирӗсенче

Ӗнерхи кун тӗлне районти хуҫалӑхсенче ҫурхи тӗш тырӑпа пӑрҫа йышши культурӑсен вӑрлӑхӗсене 912 тонна (38 процент) имҫамланӑ, 2053 тонна (51,8 процент) ҫӗр улми вӑрлӑхне суйласа яровизацилеме хунӑ, кӗрхи культурӑсене 3918 гектар ҫинче (82,3 процент), нумай ҫул ӳсекен курӑксене 3482 гектар (35,9 процент) минераллӑ удобренисемпе апатлантарнӑ, нумай ҫул ӳсекен курӑксене 5140 гектар (52,9 процент), ҫӗртме лаптӑкӗсене 5759 гектар (70,6 процент) сӳреленӗ. Ҫурхи культурӑсем акма 13269 гектар (29,7 процент) ҫӗр хатӗрленӗ, 1559 гектар (16,4 процент) акнӑ. «Восток», Е. Андреев яч. хис., «Герой», «Свобода» хуҫалӑхсенче ака ӗҫӗсем кал-кал пыраҫҫӗ.

Хӑвӑрт утассипе иртекен Тӗнче кубокӗ умӗн

Ответлӑха пурин те туймалла

Хӑвӑрт утакансен 23-мӗш Тӗнче кубокӗ Шупашкарта иртессине пурте пӗлетпӗр. Чӑваш Республикин ял хуҫалӑх министрӗн ҫумӗ Сергей Петрович Дмитриев апрелӗн 19-мӗшӗнче пирӗн района килсе кайни те ҫавӑнпа ҫыхӑннӑ.

Ку мероприяти пирӗн территорипе те иртмелле. Кунта сӑмах пирӗн район территорийӗпе иртекен М-7 федераллӑ трасса пирки пырать.

Сергей Петровичӑн ӗҫлӗ ҫул ҫӳревне ҫавӑн пекех район администрацийӗн пуҫлӑхӗн ҫумӗ, ял хуҫалӑх пайӗн пуҫлӑхӗ В.К. Ананьев, ял хуҫалӑх пайӗн пуҫлӑхӗн ҫумӗ А.И. Павлов, Катькас тата Юнкӑ ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсем хутшӑннӑ.

Ӗҫлӗ ушкӑн федераллӑ трассӑн пӗтӗм тӑршшӗпех пулнӑ, тепӗр майлӑ каласан, Шупашкар районӗн чиккинчен тытӑнса Етӗрне районӗн чикки таранах. Ҫул ҫывӑхӗнчи территорисене тивӗҫлӗ йӗркене кӗртессипе, ял хуҫалӑх предприятийӗсен ҫӗр участокӗсене акасси-сухалассипе, тасамарлӑха пуҫтарассипе, тӗмсене касассипе тата ытти енӗпе туса ирттермелли ӗҫсен планне туса хатӗрлесе ҫирӗплетнӗ.

Район администрацийӗн пуҫлӑхӗн 2008 ҫулхи апрелӗн 21-мӗшӗнчи 142 № йышӑнӑвӗпе Тӗнче кубокне ирттерессипе Муркаш районӗн территорине тивекен участоксене тирпейилем кӗртессипе ял хуҫалӑх предприятийӗсем ертӳҫисенчен, ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсенчен, район администрацийӗн пайӗсен пуҫлӑхӗсенчен ответлисене палӑртнӑ.

Хамӑр инф.

Юбилей

Саламлатпӑр

Чи юратнӑ та хаклӑ ҫыннӑмӑра – Ҫурлатри ялӗнче пурӑнакан **Елизавета Якимовна ВОЛЬНОВАНА** 80 ҫулхи юбилей ячӗпе чун-чӗререн саламлатпӑр. Пире, 4 ачине, ӳстерсе ура ҫине тӑратнӑшӑн ҫӗре ҫити пуҫ таятпӑр. Ҫирӗп сывлӑх, иксӗлми вӑй-хӑват, вӑрӑм кун-ҫул сунатпӑр.

Саламлаканӗсем: ывӑлӗ, кинӗ, 3 хӗрӗ, 3 кӗрӳшӗ, 9 мӑнукӗ, 5 прамӑнукӗ тата ҫывӑх тӑванӗсем.

Юратнӑран та юратнӑ мӑшӑрӑма, аннене, асаннене, ырӑ кӑмӑллӑ хуняманa, тӑхлачӑна – Мӑн Токшик ялӗнче пурӑнакан **Тамара Алексеевна ЕВСТАФЬЕВАНА** 50 ҫул тултарнӑ ятпа ӑшшӑн саламлатпӑр.

Пурнӑҫра пур енӗпе те ӑнӑҫу сунатпӑр. Ҫемьере яланах килӗшӳ, тулӑх пурнӑҫ пултӑр. Ҫемье ӑшши, мӑшӑрун, ачусен, мӑнукусен, тӑванусен юратӑвӗ сана пурнӑҫра вӑйхал парса тӑччӑр. Эпир санпа мухтанатпӑр, эс пурришӗн савӑнатпӑр. Ӑшӑ кӑмӑлу, ырӑ чӗрӳ, ҫынсене яланах пулӑшма хатӗр пулни пире пурӑнма вӑй-хӑват парса тӑраҫҫӗ.

Саламлаканӗсем: мӑшӑрӗ, хӗрӗпе икӗ ывӑлӗ, кӗрӳшӗпе кинӗ, мӑнукӗ, хӑти-тӑхлачисем, ҫывӑх тӑванӗсем.